

**Literatura grega clàssica i hel·lenística****2014/2015**

Codi: 100415

Crèdits: 6

| Titulació                                  | Tipus | Curs | Semestre |
|--------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2500243 Estudis clàssics                   | OB    | 3    | 1        |
| 2500243 Estudis de Català i Clàssiques     | OT    | 3    | 0        |
| 2500243 Estudis de Català i Clàssiques     | OT    | 4    | 0        |
| 2501802 Estudis d'Espanyol i Clàssiques    | OT    | 3    | 0        |
| 2501802 Estudis d'Espanyol i Clàssiques    | OT    | 4    | 0        |
| 2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques | OT    | 4    | 0        |
| 2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques   | OT    | 3    | 0        |
| 2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques   | OT    | 4    | 0        |

**Professor de contacte**

Nom: Esperanza Ramirez Sevilla

**Utilització de llengües**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Correu electrònic: Esperanza.Ramirez@uab.cat

**Prerequisits**

Aquesta assignatura es concep com una iniciació a la història de la literatura grega de les èpoques clàssica i hel·lenística. No es requereixen coneixements previs d'aquesta matèria per poder cursar-la però, tanmateix, és recomanable que els estudiants hagin cursat anteriorment l'assignatura "Literatura grega arcaica i clàssica".

És molt convenient també, tot i que no imprescindible, que els estudiants tinguin coneixements de grec clàssic i un nivell bàsic d'anglès i de francès, atès que es podran fer activitats extretes de bibliografia en aquestes llengües.

**Objectius**

Aquesta assignatura forma part de la matèria "Literatura" del tercer curs del grau en Estudis Clàssics i es planteja com una assignatura de formació bàsica.

Els seus continguts cerquen oferir una aproximació a l'estudi dels darrers períodes de la literatura grega, tot definint-ne els conceptes i els límits temàtics i cronològics, per tal que els alumnes puguin reconèixer i analitzar les obres i els autors que en formen part.

Tant pel que fa als continguts com a la metodologia, aquesta assignatura forma una unitat temàtica amb l'assignatura "Literatura grega arcaica i clàssica", programada per al segon curs del grau en Estudis Clàssics.

**Competències**

- Explicar un text literari, aplicant els propis coneixements literaris, mètrics i estilístics.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Interpretar textos llatins i grecs, escrits en prosa i en vers, aplicant el mètode filològic.
- Obtenir informació, a partir de l'estudi de les fonts escrites gregues i llatines, que permetin un accés a diferents aspectes dels realia (realitat sociocultural del món antic).

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els fenòmens literaris en els textos de lectura obligatòria i la seva recepció en les literatures occidentals.
2. Demostrar que es coneixen els principals manuals de literatura i les seves diferents orientacions.
3. Elaborar un comentari literari d'un text grec o llatí (segons correspongui) des del punt de vista formal i de contingut, identificant motius literaris, figures d'estil, retòriques i, si escau, formes mètriques.
4. Examinar un aspecte monogràfic d'un passatge literari i connectar-lo amb els realia.
5. Explicar, oralment o per escrit, temes, gèneres literaris, períodes, autors i obres, i la seva pervivència.
6. Llegir i traduir correctament textos clàssics en grec de dificultat progressiva.
7. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes
8. Utilitzar amb eficàcia i de manera autònoma les eines filològiques bàsiques.
9. Utilitzar les diferents aplicacions informàtiques per al tractament de textos en grec clàssic.

## Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura comprenen, d'una banda, l'aproximació teòrica als principals autors, obres i gèneres literaris grecs de les èpoques clàssica i hel·lenística i, de l'altra, la realització de comentaris de text i de traduccions per tal de poder assimilar i aplicar els coneixements teòrics adquirits.

Els temes que es tractaran són aquests:

### I. La comèdia grega

- I.1. L'origen de la comèdia: principals teories
- I.2. L'estructura de la Comèdia Antiga
- I.3. La Comèdia Antiga: política i societat
- I.4. Els primers còmics
- I.5. Aristòfanes: temàtica i evolució del seu teatre
- I.6. Menandre i la Comèdia Nova

### II. La historiografia dels segles V i IV

- II.1. Tucídides i la seva concepció de la Història
- II.2. Xenofont: obres filosòfiques, històriques, biogràfiques i tècniques
- II.3. El pamflet polític: el "Vell Oligarc"
- II.4. La monografia històrica
- II.5. Èfor i Teopomp
- II.6. Els Hellenica d'Oxirrinc

### III. Sofística i oratòria

- III.1. Orígens de l'oratòria: el discurs preretòric
- III.2. El moviment sofístic: Protàgoras, Gòrgias, Pròdic i Hípias
- III.3. Els gèneres oratoris
- III.4. L'estructura i el llenguatge del discurs
- III.5. Els logògrafs: Antifont, Lísias i Isòcrates
- III.6. L'oratòria política: Demòstenes i Èsquines

### IV. La literatura científica i tècnica

- IV.1. Els orígens de la sistematització científica
- IV.2. Matemàtica, astronomia i botànica
- IV.3. Els orígens de la medicina empírica
- IV.4. L'escola mèdica de Cos: base filosòfica i mètode racional
- IV.5. El Corpus Hippocraticum

### V. La filosofia dels segles V i IV: Plató i Aristòtil

- V.1. El diàleg com a gènere literari
- V.2. L'evolució del pensament platònic

- V.3. La dialèctica i la poètica platòniques
- V.4. Ètica i utopia en Plató
- V.5. Plató i l'Acadèmia
- V.6. Aristòtil i el Corpus Aristotelicum
- V.7. Filosofia i política
- V.8. Aristòtil i el Perípat
- VI. La poesia hel·lenística
  - VI.1. El període hel·lenístic
  - VI.2. Les característiques de la poesia hel·lenística
  - VI.3. Els gèneres literaris: l'epil·li, l'elegia i l'epigrama
  - VI.4. Cal·límac: himnes, Aitia i iambes
  - VI.5. Apol·loni de Rodes i la renovació de l'èpica
  - VI.6. Teòcrit i l'idili bucòlic
  - VI.7. La poesia didàctica: Arat i Nicandre
  - VI.8. Licòfron, el poeta obscur
  - VI.9. Herodas i el mim
- VII. La prosa hel·lenística
  - VII.1. La filosofia hel·lenística
    - a. L'Acadèmia i el Perípat
    - b. L'estoïcisme: Zenó
    - c. Els cícnics
    - d. Els esceptics
    - e. Epicur
  - VII.2. La historiografia hel·lenística
    - a. Els historiadors d'Alexandre
    - b. Polibi
    - c. Diodor
  - VII.3. Gramàtica i filologia
  - VII.4. Els inicis de la geografia
  - VII.5. La literatura judeo-hel·lenística
- VIII. La literatura d'època imperial
  - VIII.1. La poesia grega d'època imperial: l'epigrama, els himnes i la renovació de l'èpica
  - VIII.2. La prosa grega d'època imperial: Dionís d'Halicarnàs, Llucià de Samòsata i Plutarc
  - VIII.3. Els gèneres marginals: la novel·la i la faula

## Metodologia

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà en combinar les explicacions teòriques de cadascun dels temes amb textos originals o en traducció que serveixin per il·lustrar i aplicar els coneixements adquirits. A principi del curs es lliurarà un dossier amb una selecció de textos que, d'una banda, seran comentats a classe i, de l'altra, serviran per al treball individual o en grup dels alumnes. Al llarg del curs se'n podran afegir altres de complementaris, en funció de les necessitats i els interessos dels estudiants.

Pel que fa a la lectura de Les Argonàutiques d'Apol·loni de Rodes, se'n farà una avaluació mitjançant la realització d'una prova de lectura que demostrï que l'estudiant ha llegit l'obra, n'ha comprès els continguts i és capaç de situar-la en el seu context de producció, així com de valorar-ne la seva importància en el nostre llegat cultural.

## Activitats formatives

| Títol                                                          | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|----------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                                               |       |      |                          |
| Exposició de temes d'acord amb la programació de l'assignatura | 30    | 1,2  | 2, 3, 4, 5, 8, 9         |
| Presentació oral o escrita de comentaris de text i traduccions | 15    | 0,6  | 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9      |

Tipus: Supervisades

|                                                                           |      |      |                           |
|---------------------------------------------------------------------------|------|------|---------------------------|
| Exercicis puntuables                                                      | 7    | 0,28 | 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8       |
| Lectura orientada de Les Argonàutiques d'Apol·loni de Rodes               | 17   | 0,68 | 1, 3, 4, 5                |
| Tipus: Autònomes                                                          |      |      |                           |
| Interpretació dels autors, de les obres i dels gèneres literaris tractats | 33   | 1,32 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 |
| Realització d'exàmens parcials                                            | 3    | 0,12 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8       |
| Realització de comentaris de text i traduccions                           | 33,5 | 1,34 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 |

## Avaluació

La qualificació final de l'assignatura serà la mitjana entre:

- Exercicis puntuables (15%)
- Prova de lectura sobre les Argonàutiques d'Apol·loni de Rodes (15%)
- 1r examen parcial (35%)
- 2n examen parcial (35%)

És important que l'estudiant tingui en compte que l'avaluació també contempla l'assistència regular a classe i la realització i el lliurament de les activitats proposades a classe en els terminis establerts. La no assistència continuada sense justificar i el fet de no lliurar les activitats dins del termini establert pressuposen la pèrdua del dret a l'avaluació continuada.

Es considerarà "No presentat" l'alumne que no hagi realitzat cap de les proves escrites.

A la revaluació, l'estudiant podrà recuperar la nota corresponent a les activitats sobre Les Argonàutiques d'Apol·loni de Rodes (15%) i un dels dos exàmens parcials realitzats al llarg del curs (35%).

La revaluació només es podrà fer en cas que alguna de les proves enumerades en l'apartat anterior no hagi pogut ser realitzada en el seu moment per un motiu que es pugui justificar amb un document oficial o bé estigui suspesa i la nota mitjana de l'assignatura sigui inferior a un 5.

Només es podrà canviar una data d'una activitat d'avaluació si l'absència o la no entrega es pot justificar amb un document oficial.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                             | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge  |
|---------------------------------------------------|-----|-------|------|---------------------------|
| Exercicis puntuables                              | 15% | 7     | 0,28 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 |
| Lectura de Les Argonàutiques d'Apol·loni de Rodes | 15% | 1,5   | 0,06 | 1, 3, 4, 5                |
| Primer examen parcial                             | 35% | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8       |
| Segon examen parcial                              | 35% | 1,5   | 0,06 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8       |

## Bibliografia

Manuais bàsics

Alsina Clota, J., Literatura griega. Contenido, problemas y métodos, Barcelona, Ariel 1967

Lesky, A., Historia de la literatura griega, Madrid, Gredos 1968

López Férez, J.A. (ed.), Historia de la literatura griega, Madrid, Cátedra 1988

Saïd, S.; Trédé, M.; Le Boulluec, A., Histoire de la littérature grecque, París, PUF 2012

NB. S'anirà afegint bibliografia específica per als diversos temes i autors a mesura que es vagi desenvolupant cada punt del temari a classe